

Novice iz domačih krajev

80-letnica zlatomašnika. Dne 24. januarja je izpolnil 80 let gospod Matija Stoklas, zlatomašnik in vpokojeni župnik v Zabukovju. Jubilant se je rodil 24. januarja 1860 v Šmarju pri Jelšah. V mašnika je bil posvečen l. 1883. Dolga leta je župnikoval v Zabukovju, kjer uživa pokoj še čil in zdrav. Bog ga ohrani še mnoga leta!

Poledica povzročila smrtno prometno nesrečo. V Mariboru na križišču Aleksandrove in Kopališke ulice se je ustrašil 64 letni avtoizvošček Ferdinand Simbah trčenja s tovornim avtomobilom. V izogib ene nesreče je zavrl z vso naglico svoj avto, katerega pa je zaneslo radi poledice na pločnik pred Moravčevo trgovino. Nesreča je hotela, da je bila na pločniku v tem trenutku 28 letna Gizela Filipčič, hči pečarskega mojstra iz mariborske Mlinske ulice. Avto je pognal Filipčičevo z vso silo ob zid, da si je razbila glavo in je na tleh leželo še povozil. Nesrečnica je izdahnila med prevozom v bolnišnico.

Kuharica zgubila 2400 din. Na vožnji po železnici od Zagreba do Maribora je zgubila mariborska kuharica Anica Nemet 2400 din.

Otročiček zmrznil v postelji. Zakonca Friderik in Franciška Vauhnik s Pobrežja pri Mariboru sta se podala na obisk v Počehovo, doma pa sta pustila v oskrbi hišne lastnice en mesec starega otročička. Ko je pogledala hišna posestnica drugo jutro k otroku, ga je našla mrtvega v postelji. Državno tožilstvo je odredilo sodno raztelesenje, ki je ugotovilo, da je otročiček zmrznil, ker je bil preslabo pokrit in stanovanje ni bilo zakurjeno.

Avtomobila trčila. Na Tržaški cesti v Mariboru je zadel osební avto g. Kurta Thalmana v mestni avtobus. Trčenje je avtobus le malo poškodovalo, pač pa se je razbila karoserija osebnega avtomobila, kojega lastnik je oškodovan za 10.000 din.

Dva poškodovana pri avtomobilski nesreči. Pri St. Petru pri Mariboru se je prekucnil tovorni avto. Šofer je ostal nepoškodovan, pač pa sta dobila poškodbe 24 letni Ivan Mislej in orožniški narednik Ivan Jelenko iz Cmureka.

Dva ponesrečila pri smučanju. V Ribnici na Pohorju je padel v mraku med smučanjem mehaničarski pomočnik Ivan Žuntar. V trenutku padca je pripeljal za njim drugi smučar, ki je zadel s smučarsko palico Žuntarja v

stegno in mu je prepral žilo. Navzoča zdravnik sta nudila ponesrečencu pomoč in odredila njegov prevoz v mariborsko bolnišnico. — Drugi ponesrečeni smučar s Pohorja je zagrebški poštni uradnik Franc Slanina, kateri si je razparal na ostrem kamnu stegno.

Na cesti umrl vsled srčne kapi. V Trbnjah pri Dravogradu so našli v obcestnem jarku v snegu mrtvega 67 letnega posestnika Valentina Kompošta. Preiskava je dognala, da je umrl Kompošt na posledicah srčne kapi.

Otrok padel v škaf kropa. V Križevcih pri Ljutomeru se je mudil na dopustu pri starih vodnik Analič iz Splita s svojo ženo in triletnim sinčkom. Vodnik je hotel vzeti s seboj na pot gos, za kogo operjenje so pripravili škaf kropa. Fantek se je motal okrog škafa in je padel na hrbet v krop ter se je hudo opekel. Opečenega fantka so spravili v soboško bolnišnico.

Lončarska pomočnica se smrtno zastupila v lončarski peči. Pri Sv. Marjeti niže Ptuja je lončar Sivka in sta bila pri njem zaposlena kot pomočnica 21 letni Ivan Jakopanec in nekoliko mlajši Joško, oba iz Hrvatske. Pomočnik Ivan je bil zadnji petek zvečer v Forminu na luščenju bučnic pri Lesarjevih. Ko se je vrnil domov okrog polnoči, mu je odprl tovariš Joško. Nato sta se podala oba namesto v spalnico v lončarsko peč, da bi se nekoliko

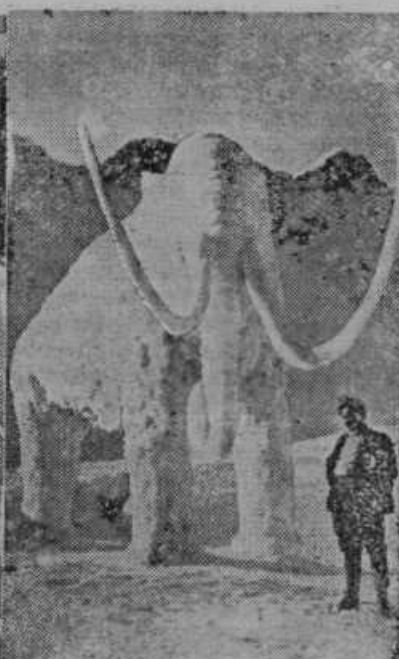
Silna redkost v Rimu: trg Venetia v snegu

Tudi ženske že frčijo po zraku! Slika angleške letalke

Nemški mornarji lovijo prosto plavajoče mine

Predpotopni živalski orjak mamut — iz snega

njegovi hiši se ji je studilo. Prejokala je dneve in noči. A to je trajalo samo kaka dva tedna.

Nenadoma se je izvršila v njeni notranjosti sprememba. Uvidela je, da ji nudi življenje pri Šubinu velike ugodnosti. Vso svojo mladost je preživela v pomanjkanju. Na vsakem koraku je slišala samo jadikovanje izstradanih ljudi in videla nepopisno bedo. V Šubinovi hiši je bilo vseh dobrot v izobilju. Razen tega pa je Šubin bil manj grob do nje kakor se je bala. Kadar je imel dovolj jesti in pijače, je bil dobro razporejen. Tega pa ni manjkalo, ker so bili vsi tajni kotički hiše dobro založeni. Samo eno žrtev je morala Natalija prenesti: prekiniti je morala stike z družino, ker se je njen oče boril v Denjikinovi vojski zoper rdeče. Šubin ji je dan za dnem dopovedoval, da sta družina in vera stara bajka in da mož in žena imata samo eno družino: sovjetsko državo. Dobra hrana, pozimi topla hiša, nove obleke in lepe, pisane tkanine, fini čevlji, kakršnih prej niso poznale njene noge, Šubinov ljubeznost, s katerimi ni skoparil, ko je bil sit in napit, stekleničica parfema, ki jo je od časa do časa mož vzel zanj iz sovjetskega skladišča: vse te in druge prijetnosti so polagoma popolnoma preobrazile Natalijinega duha. Kakor mož, se je tudi ona začela smatrati za neko višje bitje in je izgubila smisel za bedo navadnega ljudstva.

O komunizmu ni vedela več ko oni konjeniki, ki so

pravkar poskakali s konj in se napotili proti hiši. A bila je prepričana, da ta stvar mora biti nekaj dobrega, ker je ona, ki je bila žena komunističnega voditelja, imela vsega v izobilju: dobro hrano, lepe obleke in ji ni bilo treba poslušati okrog sebe jadikovanja.

Natalija ni bila edina v Balti, ki se je pridružila komunizmu. Korist, strah in razni drugi oziri so tudi druge premotili, da so postali izdajalci. Karanzin, Šubinov pobočnik, je prej bil cerkovnik. Postal je eden najhujših brezbožnikov, da bi tako zabrisal spomin na svojo preteklost. Šubin mu je poveril policijo in on je z veliko gorečnostjo vršil svojo službo. Aksakov je bil sin nekega bogatega kmeta. Dopršil je nekaj razredov srednje šole. H komunizmu se je pridružil s prepričanjem, da ga bodo poslali v Odeso v službo ljudskemu komisarju Klausu Rišinu, pred katerim se je tresla vsa Ukrajina.

Šubinovega dobrega razporeženja je bilo konec, ko je med vrati zagledal moža v vojaškem plašču in s kučmo na glavi. Ni mu bilo ljubo, če ga je med jedjo kdo motil. Danes mu je to bilo posebno neljubo, ker je Natalija ribi dodala zelo dobro omako. Zato je grobo vprašal vojaka:

»Tovariš, čemu si prišel?«

»Malo prej smo ob reki ujeli dva ribiča, ki sta nesla polno košaro rib. Gotovo sta imela namen, ribe skrivaj odnesti domov.«

vim drugim odlikovanjem izročil še križec častne legije.

Številna imena za »Lvov«

Menda ni mesta na svetu, ki bi bilo imelo toliko imen, oziroma toliko različnih oblik svojega imena, kakor Lvov. Malorusi ga imenujejo in so ga imenovali: Lwow, Lviv, Lvihrad, Lvihorod, Ilviv. Latinska imena so bila: Lemburga, Lamburga, Leontopolis, Leopoldis, Leone, Lívovia, Leopoya. Nemci so imenovali mesto: Lemberg, Lemberg, Löwenburg. Grki so imeli v 13. stoletju obliki: Litbon in Litbaba, carigrabski patriarhi pa so uporabljali ime Leovios, a še češče Leontopolis. V turških knjigah nahajamo oblike: Ili, Ilbo, Ilibot, Ilibov ali Ilibadiz,

ogrela. V peči sta sedla na prostor za zlaganje glinaste posode in tamkaj ju je našla gospodinja v soboto zjutraj mrtva, ker so ju zadušili strupeni plini od oglja. Smrtno ponesrečena je svaril lončarski pomočnik Mikša pred mlačno pečjo, a sta se izgovorila, da se bosta le nekoliko pogrela, nato pa šla vsak v svojo posteljo. Pri prijetni toploti sta mladeniča zadremala in se nista več prebudila.

Zrtev prometne nesreče. Prejšnji teden se je na državni cesti Dolnja Lendava—Mursko Središče zgodila prometna nesreča, ki bi kmalu zahtevala življenje mladega, komaj 15 let starega Tereka Aleksandra, ki se je tod peljal s kolesom. Po nesrečnem naključju ga je namreč povozil šofer g. Fritza, ki je z avtom peljal potnike v Zagreb ter je ubogi fant dobil občutne poškodbe.

Ena nesreča za drugo. Posestnika Antona Kodriča v Novakih pri Poljčanah sta zadeli hudi nesreči ena za drugo. Na kugi so mu poginile svinje, v najnovejšem času pa se mu je od dima zadušila v hlevu živina ter znaša slednja škoda 10.000 din. Radi hude zime je dala mati sinu, ki spi v hlevu, v posteljo segreto opeko. Sina v oni noči ni bilo k počitku, od prevroče opeke je začela tleti slama v ležišču in dim je zadušil pet glav živine.

Podlegel poškodbam. »Slov. gospodar« je poročal, da je ponesrečil v Oplotnici v žuoniji Čadram pri Sl Konjcah pri smučanju 30 letni hlapec Karel Bornekar. Bornekarja je zadela med prevozom v bolnišnico še druga nesreča, ker je padel vsled snlašenja konj po voz. Revež je dobil tako hude poškodbe vsled dvoine nesreče, da jim je podlegel v celjski bolnišnici.

Pri padcu si prebil lobanjo. V Račah so je smrtno nevarno poškodoval 33 letni poštar Franc Horvat, ki je vozil ambulanto pošto med Mariborom in Kotoribo. Horvatu se je iznodmahnila lestev in je priletel na trdi tlak kjer je obležal s prebito lobanjo.

Mimo vozeči vlak vzrok smrti. Mihael Kumpfergar, 66 letni delavec iz Vrba pri Sv. Juriju ob juž. žel., je pri prehodu čez železniško progo spregledal vlak, ki je pognal starčka z zračnim pritiskom ob kamenje s tako silo, da je obležal mrtev.

Posestnik zašel v gozdu in zmrznil. Anton Peček, posestnik v Straži pri Dramljah, se je podal 9. januarja v Celje po smočnik za domačo občino, a se ni več vrnil. Dne 16. januarja so ga našli v gozdu za Dramljami mrtvega. V pozni noči je zašel v hosti, ni mogel najti prave poti in je zmrznil. Peček je oče 14 otrok, od katerih jih živi še devet.

Sobarica se hudo opekla. V Žalcu se je vnela pri peči obleka 19 letni sobarici Angeli Murko,

katero so oddali s hudimi opeklinami po hrbtu v celjsko bolnišnico.

Nesreča pri smučanju. V Lučah v zgornji Savinjski dolini si je zlomil pri smučanju desno nogo 13 letni Vinko Kreps, sin organista.

Pri padcu si dvakrat prebil lobanjo. Okrog polnoči se je podal v Trbovljah proti domu Ivan Strašek, ki je zaposlen na separaciji. Na poti se je spotaknil na lesu, padel 5—6 m globoko in si je dvakrat prebil lobanjo. Imel pa je po tako hudem padcu še toliko moči, da je prišel sam domov in so ga od tam spravili v rudniško bolnišnico.

Dve ženski si zlomili nogo pri padcu. Ana Vebrova, 45 letna posestnica iz Studenec pri Veliki Pirešici, si je zlomila pri padcu nogo. — Na cesti je padla in si strla nogo 40 letna žena upokojenega polkovnika Vilma Strelcova iz Komenskega ulice v Celju.

Zrtev neprevidnega streljanja z možnarji. V Dobu pri Domžalah v ljubljanski okolici so fantje streljali Antonom za god. Med strelci je bil tudi občinski sluga Anton Skarbek, ki se je prenaplo približal nabitemu topiču, iz katerega mu je bušil v obraz naboj. Neprevidneža so spravili s hudo ranjenim obrazom v ljubljansko bolnišnico.

Osemletna deklica si užgala s tresko obleko. V Učaku pri Moravčah na Kranjskem se je podala osemletna Marija Prašnikarjeva zjutraj v cerkev. Radi jutranje teme si je dekletce svetilo s treskami in si je pri tem zanetila obleko. Otrok je začel vsled oneklin še bežati in je tekel, dokler se ni zgrudil ves onemogel v sneg. Prašnikarjevo hčerko so oddali v ljubljansko bolnišnico s smrtnonevarnimi opeklinami.

Star postrešček se ubil pri skoku iz vlaka. Zadnji netek zvečer je na ljubljanskem glavnem kolodvoru 65 letni postrešček Franc Tominc potniku spravil prtljago v ekspresni vlak. Ko je bila prtljaga v vagonu, je postrešček stopil do potnika po napitnico, a se je medtem snustil vlak že v premikanje in je v nar trenutkih že dosegel brzino 30 km na uro. Stari Tominc je skočil iz vozečega ekspresnega vlaka, priletel z glavo ob tračnico in se je tako hudo potakel na glavi, da je umrl v ljubljanski bolnišnici v soboto zjutraj.

Transmisija mu polomila roke in noge. V Ravnah pri Kečevski Rebi je zomahnila transmisija 17 letnega delavca Frisca Riharda in mu je polomila roke in noge.

Za boljše poštne dostavljanje! V »Slov. gospodarju« smo že večkrat omenjali velike neprilike Slovenskih goric in drugih krajev pri nas, da ne dobivajo pošte tako redno dostavljene kakor bi bilo to potrebno. Na našo proš-

njo, da se poseben dopisavec ravnateljstva pošte o tem prepriča, je pretekli teden dejansko pregledal višji uradnik poštne ravnateljstva razmere gotovih poštних okolišev v Slovenskih goricah in je mogel ugotoviti, da so bile pritožbe upravičene. Niti poštarjev niti pismonoš ne zadeva krivda, pač pa je krivo to, ker je nastavljenih premalo pismonoš in tako se dostavlja pošta le po dvakrat na teden, če je tudi to sploh bilo mogoče. Vsi okoliši so razdeljeni na posamezne selske dostavne okraje in v vsakem okraju bi moral biti pismonoša, ki bi vsaj štirikrat na teden donasal pošto. To je danes tudi naša zahteva: nastavi se naj toliko pismonošev, da bo mogoče v vseh krajih dostavljati pošto vsaj štirikrat na teden! Kjer se to ne godi, tam naj občina napravi vlogo na poštno ravnateljstvo v Ljubljano in naj dokaže, da tam dostava pošte zaradi pomanjkanja pismonoš ni v redu in da se naj uredi vsaj štirikratna tedenska dostava pošte na dan.

Obmejni promet Maribora v preteklem letu. Lani je potovalo preko Maribora čez mejo v obeh smereh 261.175 oseb.

Desetletnica znanega mariborskega sanatorija. Sanatorij v Mariboru v Gosposki ulici je obhajal zadnje dni desetletnico obstoja pod umnim vodstvom g. dr. Mirka Černiča, šefprimarija kirurškega oddelka na mariborski splošni bolnišnici.

Koliko so zaslužili lani naši sezonski delavci v Nemčiji? Novembra in decembra 1939 se je vrnilo s sezonskega dela 9667 delavcev iz Nemčije. Razen teh pa še posamezno 447 delavcev, torej skupno 10.101 delavcev. Tem pa so se pridružili še oni, ki so v Nemčiji ostali še o' prej, po številu 2026, tako da je skupno število vseh iz Nemčije se vrnivših sezonskih delavcev v letu 1939 12.137. Vsak delavec je poslal preko Narodne banke povprečno 180 mark, to je po kurzu 13.30 din v našem denarju 2394 din. Vsi delavci skupaj so poslali v Jugoslavijo 29.055.978 din. Razen tega jim je bilo dovoljeno, da sme vsak delavec prinesiti s seboj še 10 mark, kar da nadaljnih 1.129.954 din.

Carinjenje blaga v celjski carinarnici se je že pričelo. Združenje trgovcev za mesto Celje obvešča vse trgovske in industrijske kroge, da so dela na predpripravah za sprejem carinskega blaga v carinsko skladišče na celjskem kolodvoru že toliko napredovala, da je že mogoče carinjenje blaga.

Velika pridobitev za Rajhenburg. Od leta 1908 naprej se bori Rajhenburg za prepotrebni vodovod. Na posredovanje g. svetnika Jožefa Tratnika je nakazal gradbeni minister dr. Miha Krek za rajhenburški vodovod 250

Rusi Lvov (Lvov), Poljaki pa Lwow.

Dober tek

Mladi človek iz bližine Magdeburga je prišel te dni pozno ponoči domov in ker je bil malo lačen, je začel stikati po jedilni shrambi, da bi našel kaj primernega za pod zob. V temi je dotopal skledo maka — tako je vsaj mislil — pa si je polskal še zemljo. Ta »večerjak« ni bila slaba, tako da je odšel zadovoljen spat. Naslednje jutro pa je gledal precej presenečeno, ko so ga vprašali, zakaj je jajčeca sviloprejk vrgel stran. Gospodinja se je bila namreč odločila, da prične gojiti sviloprejke, da bi murve na vrtno ne bile brez korist. Jajčeca, ki jih je bila za ta namen kupila, je dala zvečer začasno v jedilno

Šubin je udaril po mizi in jezno pogledal vojaka.

»Kar praviš, ni mogoče, ker sem sam prisostvoval iztovorjenju rib. Niti ena riba ni ukradena, ker smo jih vse naložili na avtomobile za delavce v Jaski. Za te, ki jih vidiš na mizi, sem dal v zameno bone.«

To je bila laž. Šubin si je pridržal ribe brez odškodnine, a tega drugi niso smeli vedeti. Zlasti temu vojaku je moral dopovedati, da je na pošten način prišel do rib, ker bi se moglo zgoditi, da bi vojak na višjem mestu zinil kako besedo, ki bi lahko imela zanj usodne posledice.

»Koliko rib ste poslali v Jasko, ne vem,« je nadaljeval vojak. »Dejstvo pač je, da smo zalotili dva ribiča, ki sta imela polno košaro rib. Vodja patrolje me je poslal k tebi z vprašanjem, kaj naj storimo z ribičema?«

Šubin je nagubal čelo. Jezno je rekel Nataliji:

»Naroči, naj mi osedlajo konja!«

»Ni potrebno, tovariš predsednik!« je spregovoril vojak. »Oba razbojnika sta v mali luki pri čolnih.«

»Pri čolnih?« se je začudil Šubin. »Kako sta me mogla ta lopova prevariti? Drago bosta plačala svojo pretkanost. Takoj ju pošljem v zapor v Odeso. Tam ju bodo naučili na to, kaj se pravi, izigravati sovjetsko oblast.«

Na glavo si je dal kapo s sovjetsko zvezdo in je odšel iz sobe, ne da bi Nataliji rekel kako besedo.

Šubin je molče šel pred jezdec, ki so ponosno sedeli na svojih konjih. Z obraza mu je odsevala čemernost. Dogodek mu je bil zelo neljub in v srcu je snoval brezobzirno maščevanje za ribiča. Najbolj ga je jezilo to, da bo ta tatvina govorila zoper njega, ker se bo dalo iz nje sklepati na to, da malomarno vrši svojo službo.

Šli so po glavni ulici. Ljudje, ki so se pokrili v hišah, so radovedno gledali za njimi pri otrznjenih (priprtih) vratih ali skozi zaprta okna. Prizor je dal viden, da vojak zločinca peljejo pred seboj. Šubin se je tega zavedal in to ga je še bolj jezilo. Zakaj ni ostal pri svojem prvem namenu, da bi jezdil. Trapasti vojak je tega kriv, ki mu je svetoval, da naj gre peš.

Ljudje so se radovedno spogledovali. Niso vedeli, kaj naj to pomeni, a v srcih se je budila slutnja, da ne bo nič dobrega. Otroci so se stiskali k materam, ki so sklepale roke in tiho molile. Tu in tam se je slišal vzdih:

»O, ko bi mogli pobegniti!«

Pri tem so ljudje mislili na sosednjo Romunijo, zemljo svobode in sreče. Kako blizu je bila ta zemlja! V dvaidesetih minutah bi jo lahko dosegli s čolnom. Toda za njih je bila nedostopna. Ob meji so patrolirali konjeniki rdeče vojske, ki so preprečili vsak poskus...

Krilov in Olgorov sta sklonjenih glav čakala. Molčala sta. Vedela sta, da ne moreta pričakovati usmilje-